

12.6.2020

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

STM017:00/2020

Asia **Hallituksen esitys eduskunnalle potilasvakuutuslain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamiseksi**

Hyvinvointiala HALI ry ja Lääkäripalveluyritykset ry (LPY) kiittävät mahdollisuudesta lausua otsikon mukaisesta hallituksen esityksestä.

Potilasvakuutuslain ja työeläkelakien suhde

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi potilasvakuutuslakia ja työeläkelakeja siten, että etuuden saajan näkökulmasta potilasvakuutuksesta maksettavat ansionmenetykskorvaukset palautettaisiin toissijaisiksi työeläkelakien mukaisten eläkkeiden osalta. **HALI ja LPY kannattavat esitettyä muutosta.**

Kuten esityksessä todetaan, potilasvahinkokorvausten säätäminen ensisijaiseksi suhteessa työeläkkeisiin aiheuttaa potilasvakuutusjärjestelmälle huomattavasti suuremmat kustannukset kuin mitä vuoden 2017 alusta voimaantullutta lainmuutosta säädettyä arvioitiin. Potilasvakuutusmaksujen nouseminen kohtuuttomiksi olisi terveydenhuollon toimijoille kestänyt. Järjestelmän selkiyttäminen edunsaajan kannalta on myös tarpeen.

Etäyhteyden avulla annettu hoito

Seuraavissa vaiheissa on korjattava myös potilasvakuutuslain ongelmallinen kirjaus etäyhteyden avulla annetusta hoidosta:

”Niin sanotun etälääketieteen piiriin kuuluvan hoidon on katsottu olevan potilasvahinkolain soveltamisalan piirissä vain silloin, kun sekä hoidonantaja että potilas ovat Suomessa.”

Hoidonantajan tai potilaan fyysisen sijainnin ei pidä ratkaista potilasvakuutuslain piiriin kuulumista. Merkitystä on vain sillä, että hoitavalla lääkäriä on oikeus lääkärintoimen harjoittamiseen Suomessa, ja että hoidon antaja maksaa potilasvakuutuslain mukaisia vakuutusmaksuja.

Koko suomalaista terveydenhuoltojärjestelmää on syytä päivittää etäyhteyksien avulla annettuun hoitoon mahdollistamiseen ja kannustamiseen. Palvelujen saatavuuden parantaminen on yksi sote-uudistuksen keskeisimmistä tavoitteista. Marinin hallitus on linjannut myös hoitotakuun merkittävästä lyhentämisestä perusterveydenhuollossa. Erilaiset digitaaliset ratkaisut ja etäyhteydellä annetut hoidot ovat palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantamisen kannalta jopa keskeisessä asemassa. Koronaviruspandemian pakottama etäyhteyksien ja erilaisten digipalvelujen lisääntyneet käyttö myös terveydenhuollossa on antanut tälle hyvät lähtökohdat.

12.6.2020

Potilasvakuutuslain ei ole perusteltua estää hoidon antajien ja potilaiden vapaata liikkuvuutta. Kysymys on merkittävä myös esimerkiksi lääkärien saatavuuden kannalta.

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta totesi lausunnossaan (StVM 38/2018 vp) 5.3.2019 seuraavaa:

”Säännöksen perustelujen mukaan niin sanotun etälääketieteen piiriin kuuluvan hoidon on katsottu olevan potilasvakuutuksen piirissä vain silloin, kun sekä hoidonantaja että potilas ovat Suomessa. Valiokunnan näkemyksen mukaan 1 §:n 2 momentissa säädetty soveltamisala mahdollistaa laueamman tulkinnan ilman, että pykälän sanamuotoa on tarvetta muuttaa. Valiokunnan näkemyksen mukaan tilanteet, joissa hoitosuhde on selkeästi muodostunut lain tarkoittamalla tavalla Suomessa rekisteröidylle palveluntuottajalle, mutta hoitokokonaisuuden aikana sattumanvaraisista syistä joko potilas tai esimerkiksi lääkäri on tilapäisesti ulkomailla ja hoitoon otetaan kantaa etäyhteyksien välityksellä, kuuluvat myös 1 §:n 2 momentin sanamuodon mukaan potilasvakuutuksen piiriin. Tällöin käsillä ei valiokunnan näkemyksen mukaan ole tilanne, jossa hoito olisi organisoitu kyseisen säännöksen vastaisesti ulkomailla annettavana hoitona.”

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan tulkinta on perusteltu. Kirjaus pitää saattaa myös lakitekstiin.

Yhteenveto

HALI ja LPY pitävät ensisijaisen tärkeänä, että hallituksen esityksen mukainen muutos potilasvakuutuksesta maksettavien ansionmenetykskorvausten palauttamisesta toissijaisiksi työeläkelakien mukaisten eläkkeiden osalta saatetaan nopeasti voimaan.

HALI ja LPY muistuttavat myös etäyhteyden avulla annetun hoidon kirjauksen korjaamistarpeesta potilasvakuutuslain avaamisen seuraavissa vaiheissa.

Lisäksi lain valmistelun yhteydessä on syytä pohtia, että potilasvakuutuksesta maksettavien ansionmenetykskorvausten rahoitusvastuu suhteessa työeläkkeisiin poistuisi myös työkyvyttömyys- ja kuntoutusetuisuuksien osalta.

Kunnioittavasti,

Ilpo Tolonen
vt. puheenjohtaja
Lääkäripalveluyritykset ry

Ulla-Maija Rajakangas
toimitusjohtaja
Hyvinvointiala HALI ry

